

Taloussuunnitelma 2020-2023, sosiaali- ja terveyslautakunnan toimiala

3828/02.02.00/2019

Soteltk 01.10.2019 § 85

Valmistelijat: sosiaali- ja terveysjohtaja Kirsi Korttila, puh. 050 523 0408, sosiaalipalvelujohtaja Eija Leino, puh. 044 797 8543, johtava ylilääkäri Kirsi Timonen, puh. 050 323 3627, vanhus- ja hoitopalvelujohtaja Riitta West, puh. 050 547 7091, taloussihteeri Hannele Masonen, puh. 044 769 4384, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Laadintaohjeet

Kaupunginhallitus hyväksyy hallintosäännön 51 §:n mukaan talousarvion ja taloussuunnitelman suunnitteluohjeet ja talousarvion laadintaohjeet.

17.6.2019 §140 kaupunginhallitus linjasi TS 2020-2023 valmistelua seuraavasti:

- Toimintakatevaade määritellään kaupunkitasoisesti ja vuoden 2020 menot vuoden 2019 tasolla (sisältää myös henkilöstömenojen kasvun, joka nyt Intimessa +1%).
- Toimialojen esitykset asetetaan tähän raamiin (viimeistään k:n esityksessä).
- K:n raamin ylitykset ”lisämäärärahaesityksinä” TA-esityksessä.
- Vuosina 2020-2023 tavoitteena laskea palveluiden yksikkökustannusta ja siirtymistä kevyempiin palveluihin.
- Toimialojen tulee esittää suunnittelukaudelle arvio palvelutarpeen ja yksikkökustannuksien kehittymisestä sekä tuottavuuden lisäämisestä.
- Toimialojen tulee esittää toimenpiteitä, joilla palvelutarpeen ja yksikkökustannusten kasvua voidaan hillitä.
- A.o. toimenpiteiden pääpaino tulisi olla palvelurakenteiden ja toimintatapojen uudistamisessa, kevyempien palveluiden käyttöönotossa ja palveluverkon uudistamisessa. Toimiala voi esittää myös palveluiden lakkauttamisia, jolloin tulee esittää vaikutusarviointi miten a.o.toimenpide vaikuttaa asiakkaisiin ja muiden palveluiden kysyntään.
- Toimialojen tulee esittää, kuinka suunnittelukaudella toimiala toteuttaa talouden toimenpideohjelman ja parantaa toimintakatettaan.
- Päätettyjen investointien jälkeen poistotaso laskee ja pysyy alhaisena 2020-luvun ja investoinnit lisätään kaupunginhallituksen kuukausiseurantaan.

- Suunnittelukaudella kaupunginhallitus käsittelee (merkitsee tiedoksi) jokaisen lautakunnan käyttösuunnitelmat.
- Tehostetaan täyttölupamenettelyä: asiakastyössä olevien rekrytoinneissa toimialoilla ja muissa palvelussuhteissa konsernitason tasolla.
- Toiminnalliset tavoitteet tulee olla johdettu strategiasta; toimialan tulisi löytää strategisia tavoitteita useammasta kuin yhdestä ohjelmasta.
- Strategian toteuttamisen eteneminen esitetään koko suunnittelukaudelle.
- Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään taloussuunnitelmassa tehtävälueittain.
- Tarkempi tavoiteasetanta toimielimiin nähden esitetään käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.
- Mittarit määritellään erikseen toimialoittain, sekä kaupunki- ja konsernitason tasoisesti
 - Toimialakohtaiset mittarit
 - Menoa/asukas, asiakas
 - Tuloa / asukas/asiakas
 - Tulojen kehittyminen
 - Ulkopuolinen rahoitus / asukas/asiakas
 - Nettomenojen kasvu suhteessa verrokkiryhmiin (tai julkisten menojen indeksiin)
 - Neliöt / toimiala
 - Neliöt / asiakas / asukas
- Lautakuntien tulee jättää esityksensä 11.10 mennessä, kaupunginhallituksen käsittely alkaa 28.10. ja valtuuston käsittely on 25.11.

Käyttötalous

Sosiaali- ja terveys toimialan vuoden 2018 tilinpäätöksen netto oli 66.966.590 €, vuoden 2019 talousarvio 68.540.200 € ja talousarvio vuodelle 2020 on 68.770.300 €.

Sosiaali- ja terveys toimialan käyttötalouden talousarvioesitys 2020 on seuraava:

	Tulot	Menot	Netto	Neton muutos-% 2019/2020
Hallinto- ja tukipalvelut	1.115.300	-2.145.700	-1.030.400	-5,5 %
Terveyspalvelut	2.632.300	-38.719.100	-36.086.800	- 0,3 %
Hoito- ja vanhuspalvelut	6.543.100	-25.297.200	-18.754.100	2,2 %
Sosiaalipalvelut	1.393.800	-14.292.800	-12.899.000	0,0 %
Sosiaali- ja terveystoimi yht.	11.684.500	-80.454.800	-68.770.300	0,3 %

Merkittävimmät toiminnalliset muutokset ja mahdolliset lisämäärärahaesitykset perusteluineen

Hallinto- ja tukipalvelut

Sosiaali- ja terveystoimialan neljässä neljässä toimintayksikössä pilotoidaan yhteisöohjautuvan työkuulttuurin menetelmiä, joilla valtaa ja vastuuta siirretään hallitusti tiimeille. Tavoitteena on, että pilottien jälkeen yhteisöohjautuvan työkuulttuurin toimintamalli otetaan käyttöön muissakin toimialan yksiköissä.

Toimialan toimistosihteereitä siirryy yhteisiin palveluihin 4-6 työntekijän verran.

Avustukset 78.800 € siirtyvät hyvinvointitoimialalle.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluissa tavoitteena on, että asiakkaat saavat riittävän avun ja tuen ensisijaisesti avohoidon ja avohuollon keinoin. Sosiaalipalveluissa otetaan käyttöön sähköisiä palveluita (mm. chat-palveluohjaus, Kysy neuvoa –lomake), kehitetään ryhmätoimintaa (mm. sosiaalisen kuntoutuksen ryhmät) painopiste erityisen tuen tarpeessa olevissa asiakkaissa, vahvistetaan varhaisen puuttumisen ja tuen menetelmiä (mm. IPC-lyhytterapia –menetelmä), otetaan käyttöön lapsiperheiden sosiaalipalveluissa ja lastensuojelussa systeminen työskentelyote ensisijaisesti avohuollon asiakasperheissä.

Mahdollinen säästökohde sosiaalipalveluiden näkökulmasta on omaishoidon tuen muuttaminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän mallin mukaiseksi. Alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen kustannuksissa arvioitu säästö olisi 81 461,16 euroa. Arvio on, että tämän johdosta alle 64-vuotiaiden omaishoitajien määrä vähenee 13 (=39% omaishoitajista).

Hoito- ja vanhuspalvelut

Hoito- ja vanhuspalveluissa otetaan käyttöön sähköisiä palveluita (chat, kysy neuvoa), lisätään kotihoitoon teknologiaa (etähoiva, lääkeautomaatti), organisoidaan turvapuhelinhälytyskäynnit omana toimintana, muistihoitaja ja muistikoordinaattori siirtyvät vastaanottopalveluihin, seniorineuvolan toiminta loppuu, hyvinvointipalvelujen kanssa valmistellaan ikäihmisten avoimen päivätoiminnan siirtymistä sosiaali- ja terveystoimialalta hyvinvointipalveluihin vuoden 2020 aikana, lisätään palvelusetelitoimintaa (kylvetyspalvelu, kotihoito, asumispalvelut), toteutetaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöstä Mäntylän asukkaiden asumispalveluiden järjestämisestä 6.4.2021 jälkeen

Lisämäärärahatarve on 428 700 euroa (395 00 euroa tulojen alenemaa korvaamaan ja 87 700 euroa kotihoidon teknologian lisäämi-

seen, missä kustannusneutraalius arvioidaan saavutettavan viimeistään 2023). Jos lisämäärärahan verran on karsittava muista vanhuspalveluihin varattavista määrärahoista, niin omaishoidon tuen muuttamisesta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän mallin mukaiseksi tuo 332 465 euron vähennyksen siihen varattaviin määrärahoihin. Arvio on, että tämän johdosta ikäihmisten omaishoitajien määrä vähenee 60:llä (54 %). Loput 96 235 euroa voidaan vähentää 24 h hoivaan varatusta määrärahasta, mikäli jätetään täyttämättä n.3 palvelusetelipaikkaa. Keskimääräinen jonotusaika on tällä hetkellä n. 5 vrk.

Terveyspalvelut

Terveyspalveluissa otetaan käyttöön sähköisiä palveluita, joissa tarkoituksena on asiakkaiden ohjaus ja neuvonta palvelutarpeeseen liittyen (Omaolo) sekä omahoidon painoarvon lisääminen ja etenkin elintapahoidon tehostuminen ja mahdollisuus sähköiseen asiointiin kansansairauksissa sitä mukaa, kun digihoitopolkuja saadaan valmiiksi (Terveyskylä). Vastaanotolla hoidon jatkuvuutta parannetaan ottamalla käyttöön hoitovastaava-toimintamalli. Tavoitteena tässä on myös hoitotulosten ja hoidon koordinoinnin paraneminen. Muistihoitaja ja muistikoordinaattori siirtyvät terveyspalveluihin, myös seniorineuvolan palvelut siirtyvät osaksi normaalia vastaanotto toimintaa (ei henkilöstölisäystä).

Pohjaesitykseen myös erikoissairaanhoidon on budjetoitu 0-raamiin peruspalveluiden tavoin. Erikoissairaanhoidolle esitetään tätä 0-raamia ylittävää lisämäärärahaa vuodelle 2020. Phhykyn syyskuun työvaliokunnassa on esityksenä ollut 1,5 % korotus toukokuun TP-enusteeseen nähden. Phhykyn lisämäärärahaesitys on 1 127 300 €. Lisäksi Coronarian osalta erikoissairaanhoidon määrärahaan esitetään lisämäärärahana 640 000 €. Yhteensä erikoissairaanhoidon lisämäärärahaesitys on 1 767 300 €.

Lisämäärärahana tarvittava summa on niin suuri, että sitä ei ole mahdollista peruspalveluista karsia. Suuruustasoltaan se ylittää esimerkiksi kaikkien Heinolan palveluksessa vastaanottotyössä olevien lääkäreiden palkkakustannukset, mikä kuvanee summan suuruutta suhteessa peruspalveluihin.

Peruspalveluiden heikennyksellä erityispalveluiden kustannukset kääntyvät nousuun. Mikäli kuitenkin edellytetään karsintaa perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon kustannusnousun osittaiseksi kattamiseksi, tulee käynnistää neuvottelut siitä, voidaanko ilta- ja viikonloppuvastaanoton sopimus päättää jo ennen sopimuskauden loppua 31.12.2020. Ilta- ja viikonloppuvastaanoton vuositason kustannukset ovat noin 362 014€.

Irtaimistoinvestoinnit

Talousarvion käyttötalousosan lisäksi talousarvioehdotuksessa on investointiosio, jonka irtaimisto-osion sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy. Arvioidut sosiaali- ja terveys toimialan irtaimiston investointimenot vuodelle 2020 ovat 671.900 euroa. Irtaimistoinvestoinnit kohdistuvat SosiaaliEffican, LifeCaren ja sähköisten palvelujen kehittämiseen.

Esityslistan liitteenä sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotus vuodelle 2020 ja talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2020 - 2023 liitteineen.

Sosiaali- ja terveysjohtajan (KK) ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

1. sosiaali- ja terveystoimialan talousarviosta vuodelle 2020 ja talous- ja toimintasuunnitelman vuosille 2020-2023 ja
2. lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle käsiteltäväksi.

Päätös:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti pöytäkirjan liitteenä olevan sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2020 ja talous- ja toimintasuunnitelman vuosille 2020 -2023 seuraavilla lisäyksillä:

- 1) Hoito- ja vanhuspalvelut / lisämääräraha +428 700 €
- 2) Terveyspalvelut/erikoissairaanhoidon lisämääräraha +1 767 300 €
- 3) vuodeosastopaikkojen supistaminen, 4 paikkaa n. -200 000€

Varajäsen Röytiö poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Lehtimäki poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Taloussihteeri Masonen oli kokouksessa läsnä asian käsittelyn aikana.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Tiedoksianto: Sähköposti kaupunginhallitus
taloussihteeri
sosiaalipalvelujohtaja
hoito- ja vanhuspalvelujohtaja
johtava ylilääkäri